



Kraków

3 päivää KRAKOVASSA



Tutustu kaupunkiin, josta et tahtoisi lähteä!

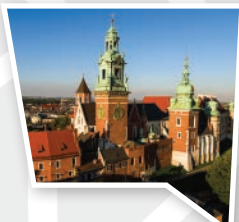




Sukiennice



**Pyhän Marian
basilika**



Wawel



United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Organizacja Narodów
Zjednoczonych
dla Wychowania,
Nauki i Kultury



Historic Centre of Kraków
inscribed on the World
Heritage List in 1978

Historyczne Centrum Krakowa
wpisane na Listę Światowego
Dziedzictwa w roku 1978



Hyvät naiset ja herrat!

Minulla on ilo toivottaa teidät tervetulleeksi Krakovaan, värikkäiden perinteiden ja monipuolisen perinnön kaupunkiin, jossa Puolan historia näkyy todella monella eri tavalla. Merkittävä osa kaupungista on ollut Unescon maailmanperintöluettelossa jo yli 45 vuotta, ja jo lyhyt vierailu täällä antaa teille mahdollisuuden ymmärtää, miksi tämä päätös tehtiin: Korvaamattomat muistomerkit vaativat erityistä suojelua. Niihin tutustuminen kannustaa kävelemään rauhassa viehättävillä kaduilla ja tarkkailemaan, miten kaupunkirakenne on muuttunut vuosisatojen kuluessa.

Małopolskan, yhden Euroopan monimuotoisimman alueen, pääkaupunkina katsomme kuitenkin myös tulevaisuuteen ja kehitymme jatkuvasti. Tarjoamme virkistytymistä kymmenissä puistoissa ja puutarhoissa, rikasta kulttuuritarjontaa - kansainvälisistä festivaaleista ainutlaatuisia kokoelmia sisältäviin intiimeihin museoihin - ja monenlaista viihdettä kaikenikäisille vierailijoille. Kannustan sinua tutustumaan Krakovaan monin eri tavoin, niin „pakollisiin nähtävyyksiin” kuin syrjemmässä oleviin nähtävyyksiin. Jalkaisin, pyörällä, julkisilla liikennevälineillä tai jopa... purjehtimalla Veiksel-joella! Tapahtumarikkaan päivän jälkeen kehotan sinua herkuttelemaan Podawelin alueen gastronomisilla helmillä - erityisesti alueellisella keittiöllä, joka valloittaa herkkusuiden sydämet ympäri maailmaa.

Toivotan teille maagista oleskelua!

Aleksander Miszalski

Aleksander Miszalski
Krakovan kaupungin pormestari

Kolme päivää Krakovassa

On tavallista, että turistit joutuvat tutustumaan muutamassa tunnissa paikkaan, jonka tutkimiseen kannattaisi käyttää viikko. Usein heillä on vain kolmen päivää vietettävänään kaupungissa, johon tutustuminen perusteellisesti vie kuukausia. He luottavat silloin satunnaisten neuvonantajien neuvoihin tai käyvät kiireesti läpi opaskirjan, sillä vaikka kirjan nimenä on "Weekend in...", siinä on harvoin vähemmän kuin sata sivua pienellä prantättyä tekstiä. Niinpä matkustajat yrittävät "jäädyttää aikaa" valokuvaamalla tai videoimalla ja kiiruhtavat ympäriinsä **nähdäkseen edes etäisyydeltä kaikki tärkeimmät kohteet**. Tällainen kiertue jättää jälkeensä hämärät, väsymyksen hämärtämät muistot ja riittämättömyyden tunteen.

Miksi olemme sitten laatineet tämän esitteen kaupunkimme vierailijoille? Emme lupaa, että sillä varustetut turistit onnistuvat tutustumaan kolmen päivän kuluessa perusteellisesti **Krakovaan, Unescon maailmanperintöluetteloon kuuluvaan kaupunkiin**. Matkailijalle on täällä paljon löydettävää. Krakovassa on lukuisia monumentteja, jotka muodostavat kaupungin historiallisen kerrostuman, rikkaan taide- ja kulttuurielämän. Siellä on maaginen ilmapiiri,

joka antaa kiireisille asukkaille ja vierailijoille lukemattomia mahdollisuuksia hidastaa, pysähtyä, katsella ympärilleen... Samalla Krakova on ehkä ainoa tunnetuista historiallisista kaupungeista, jossa lyhytkin vierailu voi tarjota runsaasti vaikutelmia ja aidon tyydytyksen.

Juuri sen me haluamme tarjota sinulle. Katsauksen Krakovaan, joka auttaa sinua tuntemaan kaupungin toisinaan laiskan, toisinaan tapahtumantäyteisen, mutta aina ainutlaatuisen tunnelman. Tutustutaan siis yhdessä Krakovaan. Otetaan selvää, mikä on mielenkiintoisin tapa viettää kolme päivää täällä ja miksi tänne kannattaa aina palata.



Pääsy ja ilmasto

Krakovaan ei ole vaikea päästä. Se on aina sijainnut tärkeiden kauppareittien risteyksessä, kulttuurien ja poliittisten vaikutteiden risteyskohdassa. Nykyään sitä pidetään Puolan tärkeimpänä matkailukohteena. Kaupunkiin on rautatie-, maantie- ja lentoyhteydet sekä Krakova-Balicen kansainvälinen lentoasema, joka on maan toiseksi suurin ja matkustajamäärältään suurin lentoasema. Kaikki tämä tekee Krakovasta yhden Euroopan tämän osan helpoimmin saavutettavista kaupungeista. Pääsyä helpottaa myös reitti **a4-moottoritien** kautta ja lentoyhtiöiden tarjoamat houkuttelevat yhteydet kaikkialta maailmasta. Laskeutumisen jälkeen lentoasemalta pääsee tähän tarkoitukseen suunnitellulla junayhteydellä **kaupungin keskusta**an muutamassa minuutissa. Krakovassa on myös hyvin kehittynyt **julkinen liikenneverkosto**, joka Eurostatin tietojen mukaan on **Yhdysvaltojen parhaista ja paras koko Puolassa**. Tämä avaa runsaasti mahdollisuuksia matkailijoille, jotka tulevat tänne läheltä ja kaukaa. Vierailu Krakovassa voi olla monenlainen, muutenkin kuin saapumistarkoituksen tai majoituspaikan osalta. Matkaan vaikuttavat myös sää, viikonpäivät ja vuodenaikat. On hyvä tietää, että talvella Puolan lämpötila laskee joskus alle -20 °C:n, kun taas kesällä lämpötila on usein yli 30 °C.

Tähän vaikuttaa maantieteellinen sijainti. **Krakova on Vähä-Puolan voivodikunnan pääkaupunki** – ylämäen, osittain vuoristaisen alueen, jossa on lukuisia kylpylä-, virkistys- ja maatilamatkailukohteita. Tämän vuoksi sekä kesällä että talvella kannattaa yhdistää vierailu kaupungissa vuoristolomaan.

Krakova-Balicen kansainvälinen lentoasema



Asu mukavasti

Krakovassa on **Puolan parhaat turistipalvelut**, jotka palvelevat kaikenlaisilla budjeteilla varustuneita matkailijoita. Keskustassa ja sen välittömässä läheisyydessä on **kymmeniä korkeatasoisia hotelleja**. Toisaalta on monia pienempiä majoituspaikkoja, jotka sijaitsevat aivan pääaukion lähettyvillä, joten voit aloittaa kaupunkiin tutustumisen heti aamiaisen jälkeen. Myös hostelleja ja asuntoja on tarjolla runsaasti ja ne ovat suosittuja erityisesti Kazimierzin kaupunginosassa. Edullisen tarjouksen voi löytää mihin aikaan vuodesta tahansa. Lähes kaikissa näissä paikoissa on tarjolla **ilmainen nettiyhteys**, samoin kuin monissa Krakovan kahviloissa ja ravintoloissa. Langaton nettiyhteys on käytettävissä ilmaiseksi tietyillä kaupungin alueilla. Lisätukea itsenäisille kaupunkikierroksille antavat **ilmaiset matkapuhelinsovellukset**, kuten virallinen Krakow.pl-kaupunkisovellus. Voit myös suunnitella oleskeluasi kaupungissa osoitteessa www.krakow.travel. Se sisältää monenlaisia ideoita kaupunkiin tutustumiseen sekä keskeisiä tietoja, joista on hyötyä jokaiselle matkailijalle. **Vammaisten henkilöiden tarpeet on otettu huomioon luomalla heille suunniteltu versio kuninkaallisesta reitistä** – näkövammaisille ja liikuntarajoitteisille kävijöille tarkoitettu reitti. Se koostuu 12 pienoismallista, jotka esittävät Krakovan tunnetuimpia paikkoja. Vartiotorin ja Pyhän Marian basilikan valettujen pronssimallien mukana on puolan- ja englanninkieliset sekä pistekirjoituksella (puolaksi ja englanniksi) kirjoitetut kuvaukset muistomerkeistä.

Krakovan vanhassakaupungissa ja Kazimierzissa on ennennäkemätön määrä nähtävyyksiä. Niiden välinen matka taittuu helposti kävelyllä, ja tarvittaessa tiheä raitiovaunuverkosto takaa nopean pääsyn paikasta toiseen. Ruuhka-aikoina tämä on yleensä tehokkaampi ratkaisu kuin taksimatka. Tärkeimmillä pysäkeillä on lippuautomaatteja, joista voit ostaa lippuja kortilla tai käteisellä. Automaateista saa myös jatkuvasti päivitettäviä perustietoja matkailusta.



Pienoismalli vammaisille

www.krakow.pl
www.krakow.travel

Pääaukio

Krakovan majesteettinen päämarkkinatori on epäilemättä **ainutlaatuisen paikka koko maailman mittakaavassa**. Se tunnetaan ympäri maailmaa ja vetää väkijoukkoja puoleensa joka päivä. Project for Public Spaces -järjestö on myös antanut sille tunnustuksen yhtenä maailman parhaista toreista. Kyseinen järjestö on tehnyt jo 30 vuoden ajan työtäkaupunkien julkisten tilojen elvyttämiseksi.

Kauppatori ja vanhakaupungin muodostava katuverkosto periytyvät vuodelta 1257, jolloin kaupunki perustettiin Magdeburgin lain nojalla. Aukion keskellä sijaitseva kangashalli **Sukiennice** on säilynyt nykypäivään saakka. Se on ollut kauppapaikka vuosisatojen ajan, ja nykyään sieltä voi ostaa paikallisia matkamuistoja. Kangashalli toimi yli vuosisadan ajan Krakovan kansallismuseon päärakennuksena ja nykyään yhtenä museon toimipisteistä. Maisemaa täydentävät pieni, ulkonäöltään luonteenomainen **Pyhän Wojciechin kirkko** (merkittävien arkeologisten löytöjen löytöpaikka), 1800-luvulla puretun kaupungintalon yksinäinen torni ja tietysti yksi Krakovan symboleista eli **Pyhän Marian kirkko**, jonka tornit kohoavat kaupungin ylle. Täällä nürnbergiläinen mestari Wit Stwosz loi elämäntyönsä. **Monumentaalin alttari houkuttelee tuhansia turisteja joka päivä**. Pääaukioon liittyvät monet Krakovan legendoista ja perinteistä sekä kaupunkiin vaikuttaneista historiallisista tapahtumista.

Pääaukio on Euroopan suurin keskiaikainen aukio: se on kooltaan 200 kertaa 200 metriä. Sen koko ja autenttisenä säilynyt arkkitehtoninen ja kaupunkikuvallinen rakennetekävät siitä ainutlaatuisen paikan maailmassa.

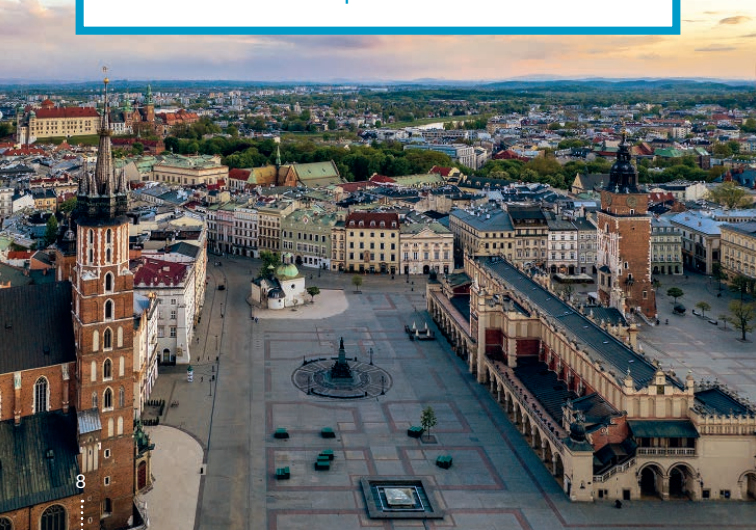


Pääaukion kiveyksen alla on museo, jossa on turistireitti. Se sijaitsee 5 metrin syvyydessä, kattaa lähes 3 500 neliömetrin alueen ja sisältää modernin multimedia-näyttelyn nimeltä "Krakovan eurooppalaisen identiteetin jalanjäljissä". Näyttely rikkoo kävijäennätyksiä, ja museossa on vierailut jo lähes 4 miljoonaa ihmistä.

Torille kutsuvat esimerkiksi **joka tunti soitettu torvisoitto** yhdestä Pyhän Marian torneista, kesäkuussa järjestettävä **Lajikonikin kulkue**, **kanakuninkaan valtaistuimelle asettaminen** ja **krakovalaisten jouluseimien kilpailu**. Lähes kaikki pääaukiota ympäröivät rakennukset ovat vuosisatoja vanhoja monumentteja. Niihin kuuluu: Krakovan museo ja kansainvälinen kulttuurikeskus, lukuisia kirjakauppoja ja muita liikkeitä, ravintoloita ja kahviloita.

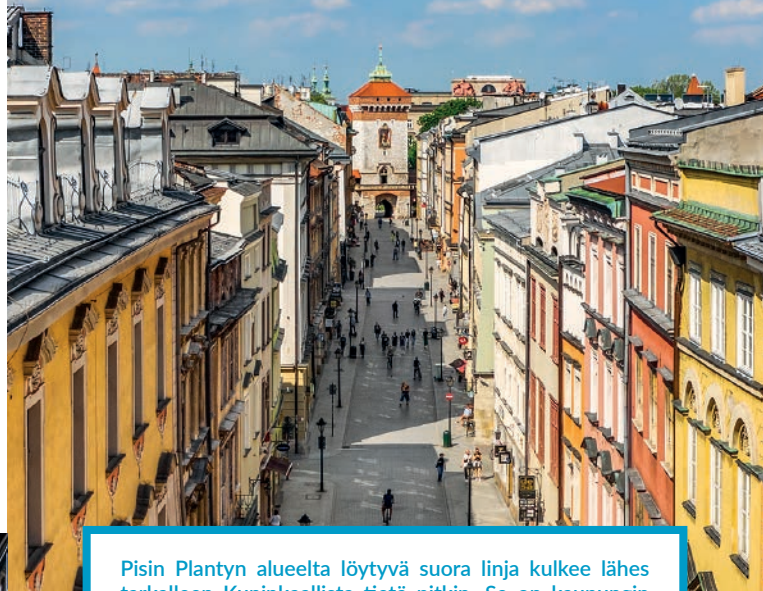
Kun kierteleet torilla, kannattaa kiinnittää huomiota talojen julkisivuihin, portaaleihin, ikkunoihin ja kattoihin. Talojen sisätiloista voi löytää hyvin säilyneitä tai huolellisesti restauroituja arkkitehtonisia yksityiskohtia. Markkinoita ympäröivät kahvilat ja ravintolapuutarhat houkuttelevat kävijöitä pysähtymään. Jotkut toimivat lähes ympäri vuoden, pitäen vain lyhyen tauon kovimpien pakkasten aikana, varhaisesta aamusta myöhäiseen iltaan. Talvella kaupungin asukkaat siirtyvät **Krakovan keskustan tyypillisiin kellariravintoloihin**. Lisäksi ravintoloissa ja kahviloissa voi kuunnella konsertteja, yleensä jazzkonsertteja, sillä jo vuosikausia aktiivisesti toiminut muusikkoyhteisö on tehnyt Krakovasta **jazzin pääkaupungin Puolassa**. Myös ilta- ja yökerhoelämä kukoistaa täällä. Onhan kaupungissa yli 130 000 opiskelijaa.

Tori on kohtaamispaikka. Kohtaamisiin houkuttelevat kesäfestivaalit, konsertit, markkinat, esitykset ja leikit. Krakovalaiset tapaavat usein "Aatamin alla" eli Adam Mickiewiczin muistomerkillä.



Vanha kaupunki

Krakovan ainutlaatuinen tunnelma on pitkälti seurausta kaupungin pohjapiirroksista. Kaupungin ydinkeskustana pidetään tilaa, jota ympäröi puistoalue **Planty**. Se on vihreä viheralue ja kaupunkipuisto, joka ulottuu vartiotornilta molempiin suuntiin aina Wawel-kukkulalle asti. Planty on muodoltaan epäsäännöllisen soikea ja kaartaa hieman Veiksel-jokea päin. Puistoalue rakennettiin 1800-luvulla Krakovan vanhaa kaupunkia ympäröivien purettujen kaupunginmuurien paikalle. Sen ympäröimällä alueella, jonka pinta-ala on 1 500 x 800 metriä ja jossa lähes jokainen



Pisin Plantyn alueelta löytyvä suora linja kulkee lähes tarkalleen Kuninkaallista tietä pitkin. Se on kaupungin vanhin ja ehkä kuuluisin turistireitti.

rakennus on muistomerkki, on kymmeniä museoita ja gallerioita, kymmeniä kirkkoja, teattereita, elokuvateattereita, kirjakauppoja, antiikkiliikkeitä ja ostoskeskuksia. Turisteille on tarjolla kauppojen reunustamia katuja, satoja kahviloita, ravintoloita ja pubeja. Näin kuvattuna Krakova tuo väistämättä mieleen pikkukaupungin. Tämän vuoksi matkailijat ovat usein yllättyneitä Krakovan koosta kaikkine taajamineen, sillä kaupungin ja taajamien väkiluku on yhteensä lähes 1,5 miljoonaa. Itse kaupungin väkiluku on noin 800 000.

Tällainen **kaupunkikaavoitus helpottaa nähtävyyksiin tutustumista**. Pisin suora linja, jonka Planty-alueelle voi piirtää, kulkee lähes täsmälleen Kuninkaallista tietä – kaupungin vanhinta ja ehkä tunnetuinta turistireittiä – pitkin. Se alkaa Jan Matejkon aukeilla sijaitsevasta Pyhän Florianin kirkosta ja kulkee Pyhän Florianin portin kautta.

Massiivisten vallien ainoassa hyvin säilyneessä osassa sijaitsee kuninkaallinen asevarasto. Nykyään se on osa Czartoryski-museota, joka kuuluu Krakovan kansallismuseon haaraosastoihin. Reitti jatkuu Floriańska-katua pitkin torille ja sieltä Grodzka- ja Kanonicza-katuja pitkin Wawelin kuninkaanlinnalle.

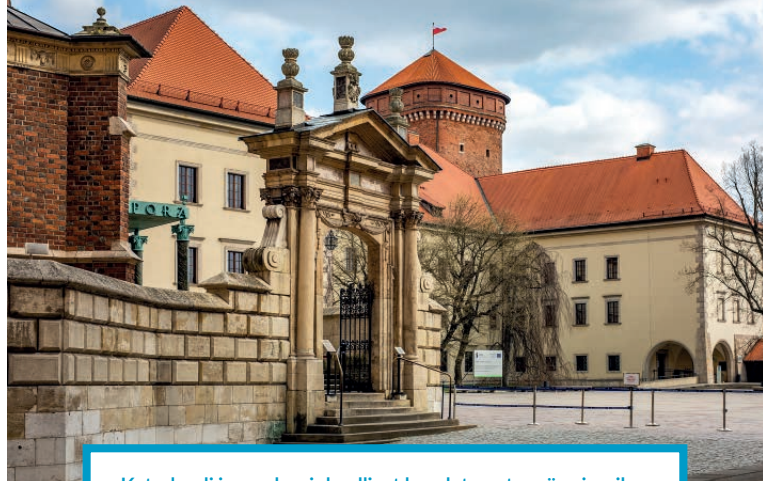
Kuninkaallinen tie on historiallinen, legendaarinen reitti, joka liittyy Puolan entisen pääkaupungin suurimman loiston aikaan.

Wawel

Historialliselle Wawel-kukkulalle pääsee helposti lyhyttä ja kapeaa Kanonicza-katua pitkin. Se on yksi kaupungin tärkeimmistä, vanhimmista ja kauneimmista kaduista, jonka ulkonäkö on säilynyt muuttumattomana vuosisatojen ajan. Se on pysynyt autenttisena, mutta samalla elävänä. Kanonicza-katu on esimerkki Krakovassa 2000-luvulla tapahtuvista myönteisistä muutoksista. Kokonaisvaltaiset korjaukset ja konservointihankkeet paljastavat vanhojen talojen todellisen kauneuden kerros kerrokselta.

Linnan sisätiloissa vierailijoita odottaa myös joukko **näyttelyitä, jotka on ehdottomasti nähtävä:** kuninkaalliset kammiot, itämaisen taiteen ja sotatrofeiden kokoelma, ainutlaatuinen kokoelma flaaminkielisiä seinävaatteita. Niihin kuuluu myös arkeologisia löytöjä, jotka kertovat kristinuskon yli tuhatvuotisesta läsnäolosta Puolan alueella.

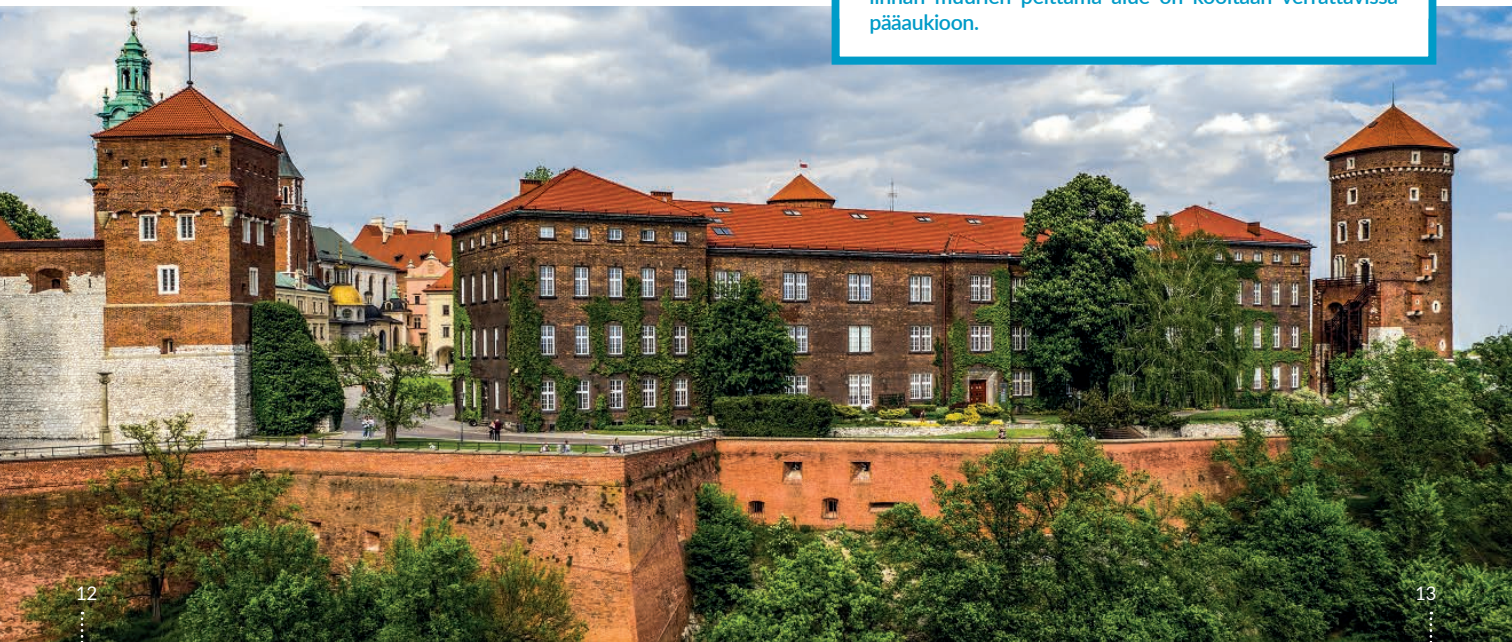
Vierailun arvoisia ovat myös **katedraali ja kuninkaalliset haudat**, jotka henkivät Puolan historiaa. Valtava Sigismundin kello soi Wawelin linnassa vain maalle ja kaupungille merkittävimpien tapahtumien yhteydessä. Tämän merkittävän paikan pintapuoliseenkin tarkasteluun on parasta varata vähintään puoli päivää. Mutta vaikka joutuisitkin lykkäämään tutustumista Wawelin linnaan seuraavaan, pidempään vierailuun Krakovassa, kannattaa edes illalla käydä linnan muurin sisäpuolella. Portit ovat auki paljon pidempään kuin näyttelyt.



Katedraali ja sen kuninkaalliset haudat ovat myös vierailun arvoisia. Kun tarkastelemme hallitsijoiden hautapaikkoja, tarkastelemme kokonaisen maan tuhatvuotista historiaa.

Tällä tavoin voit tarkastella poikkeuksellisen kaunista **kaarikäytäväpihaa**, katedraalia, Veiksel-jokea ja vastarannalla näkyviä erikoislaatuista rakennuksia: Krakovan modernia ICE-kongressikeskusta ja Manggha-museota, jossa esitellään japanilaista taidetta kuuluisan keräilijän Feliks "Manggha" Jasieńskin kokoelmasta. Joen rantaan laskeuduttuasi voit nähdä Wawelin lohikäärmeen patsaan ja sisäänkäynnin lohikäärmeen luolaan. Se kuuluu perheiden kävelyretkien suosikkikohteisiin. Kesäkuussa **täällä järjestetään pyhän Johanneksen markkinat** – suuri ulkoilmatapahtuma, joka liittyy muinaisaikojen slaavien elämään.

Kaupungin keskustan pohjapiirroksesta käy ilmi, että linnan muurien peittämä alue on kooltaan verrattavissa pääaukioon.



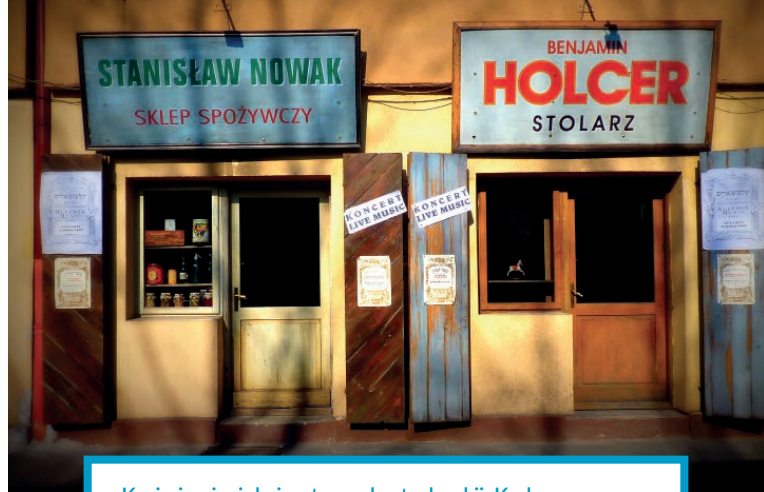
Kazimierz

Vanhankaupungin alueeseen kuuluu myös Kazimierz, entinen juutalaiskortteli. Pääset sinne laskeutumalla Wawel-kukkulalta ja seuraamalla Stradomska-katua Dietla-kadun risteykseen. Toisen maailmansodan tragedian ja natsien suorittaman juutalaisten joukkotuhon jälkeen Kazimierz autioitui ja rappeutui vuosikymmeniksi.

Kaupunginosan nykyinen myrskyisä kehitys on seurausta 1980-luvun lopun ja 1990-luvun alun hallintomuutoksista. **Kazimierzin toi valkokankaille Steven Spielberg**, joka kuvasi täällä moninkertaisesti palkitun elokuvansa "Schindlerin lista". Maailmankuulu **Juutalaisen kulttuurin festivaali**, joka on järjestetty 1990-luvun alusta lähtien, keskittyy täällä aikoinaan asuneiden ihmisten historiaan ja perinteisiin. Se tarjoaa konsertteja, työpajoja, luentoja ja näyttelyitä, jotka houkuttelevat yleisöä Puolasta ja kaikkialta maailmasta. Nykyään voi jo puhua kaupunginosan elpymisestä ja uusista kasvoista.

Kazimierz on elävä todiste eri kansallisuuksien ja uskontojen rinnakkaiselon vuosisatoja vanhoista perinteistä. Kaksi kansaa ja kaksi suurta uskontoa ovat toimineet täällä yhdessä vuosisatojen ajan. Lähellä paikallista synagogaa ovat Pyhän Katariinan kirkko ja Corpus Christi -basilika, kun taas Pyhän Stanislauksen päivänä kulkue suuntautuu Paavalin erakon kirkkoon kalliola.

Kahviloihin, klubeihin ja gallerioihin kokoontuvat kaikki ne, joille pääaukiosta ja sen ympäristöstä on tullut liian "turistinen".

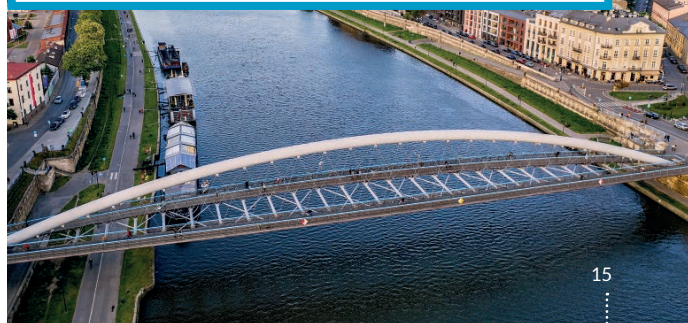


Kazimierzin jokaisesta nurkasta henkii Krakovassa vuosisatojen ajan asuneiden Puolan juutalaisten historia. Sen voi tuntea kapeiden katujen ja torien pohjapiirroksessa, pienissä kaupunkitaloissa, synagogissa ja juutalaisilla hautausmailla.

Jokainen löytää Kazimierzin erityislaadusta jotain itselleen. Siellä ylelliset hotellien ja ravintoloiden vieressä on yhä käsityöläisstudioita, omaperäisiä matkamuistoja pullottavia pik-kuliikkeita ja taidegallerioita. Jos haluat kokea tämän, kannattaa kävellä Wolnica-aukion tienoilla, Józefa- ja Szeroka-kaduilla. Szeroka-kadulla järjestetään vuosittain juutalaisen kulttuuri-festivaalin päätöskonsertti. Kazimierz on myös paikka, jota arvostavat erityisesti kaikki antiikitavaroiden ja erilaisten pik-kuesineiden ystävät. Plac Nowy sekä läheisessä Grzegórzkin kauppahallissa järjestetään vanhojen tavaroiden markkinoita joka sunnuntai.



Kazimierzin ja Podgórze yhdistää viehättävä Isä Laetus Bernatekin kävelysilta. Se sijaitsee entisen Podgórze sillan paikalla. Rakentamiseen käytettiin sen molempien pilarien jäännöksiä Veikselin molemmilla laitureilla. Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden on mahdollista ylittää Veiksel-joen toinen ranta nopeasti sillan kautta. Näin Kazimierzin Mostowa-kadun nimi sai takaisin entisen kirjaimellisen merkityksensä (puolan sana "most" tarkoittaa siltää), ja silmiinpistävästä kävelysillasta tuli kaupunginosien välisten siteiden tiivistymisen symboli.



Podgórze

Maalauksellisesti Krzemionkien – valkoisten kalkkikivikal-
lioiden – juurella sijaitseva Podgórze oli aikoinaan Kazimierzin
kaupungin oikeanpuoleinen osa. Vuonna 1784 Itävallan keisari
Joosef II julisti Podgórzeen vapaaksi kuninkaalliseksi kaupungiksi.

Podgórzeen monikansallinen ja suvaitsevainen yhteiskunta
houkutteli yrittäjiä, tehtaiden omistajia ja käsityöläisiä. Taidoillaan
ja tiedoillaan he edistivät kaupungin kehitystä ja loivat sille
mainetta ”helmenä Krakovaa ympäröivien kuntien sormuksessa”.
Tällaisen nimen Podgórzelle antoi 1900-luvun alussa Juliusz
Leo, joka oli tuolloin Krakovan pormestari. Hänen ansiostaan
Krakovan ja Podgórzeen välinen yhteys toteutui 4. heinäkuuta
1915. Toinen maailmansota vaikutti traagisesti Podgórzeen ja
sen asukkaiden historiaan. Vasta viime vuosikymmeninä on
taapahtunut kaupunginosan hidas renessanssi ja herääminen.

Veiksel-joen ylittävä jalankulku- ja polkupyöräsilta on
paras tapa päästä kaupunginosan sydämeen. Oikeanpuoleisen
kävelysillan perspektiivistä näemme koristeellisen kahden erk-
kerin ikkunan, jota kutsutaan ”Alexandrowicz”- tai ”pariisilaiseksi”
taloksi (1906). Vasemmalla ovat **Cricotekan uudet tilat**, jotka on
integroitu Podgórzeen entiseen voimalaitokseen (1900), lajissaan
vanhimpaan rakennukseen nykyisen Krakovan alueella.

Podgórze on samanaikaisesti intiimi, vihreä ja salaperäinen.
Pyhän Maria Magdaleenan kirkon uusgoottilainen siluetti on
osoitus tästä. Pyhän Joosefin katedraali Podgórzeen aukiolla.
Rakennus vaikuttaa monumentaaliselta. Kyseessä on kuitenkin
optinen harha, joka johtuu aukion epätavallisesta kolmion-
muodosta. Yksi Podgórzeen alueen suurimmista saavutuksista
on kuuluisa **Wojciech Bednarskin puisto**, jonka perusti entisen
louhoksen pohjalle paikallinen koulun rehtori ja yhteiskunnallinen
vaikuttaja. Kaunis puisto on nimetty hänen mukaansa. Puiston on
 **yksi Euroopan ensimmäisistä esimerkeistä teollisuusalueiden
kunnostamisesta**. Vuonna 2023 se avattiin yleisölle perusteel-
lisen elvytyksen jälkeen. Puiston vieressä on upeita huviloita
ja viheralueita, jotka muodostavat osan Podgórzeen kaupunkipuu-
tarhaksi suunnitellusta alueesta. Jos haluat tutustua Podgórzeen
paremmin, kannattaa käydä Podgórzeen museossa, joka kuuluu
Krakovan museon haaraosastoihin.

Kaupunginosan lähettyvillä on Podgórzeen historian symboli
– Lasota-kukkula. Sen juurella on historiallinen Podgórzeen vanha
hautausmaa, joka perustettiin noin vuonna 1790. Ja kukkulalla
seisoo **salaperäinen Pyhän Benedictuksen kirkko, joka on
peräisin 1000-luvulta**. Kerrotaan, että pienessä tempelissä

kummittelee prinsessan haamu, jota ei ole vielä kukaan laskettu
lepäämään syntiensä ja julman hallintonsa vuoksi.

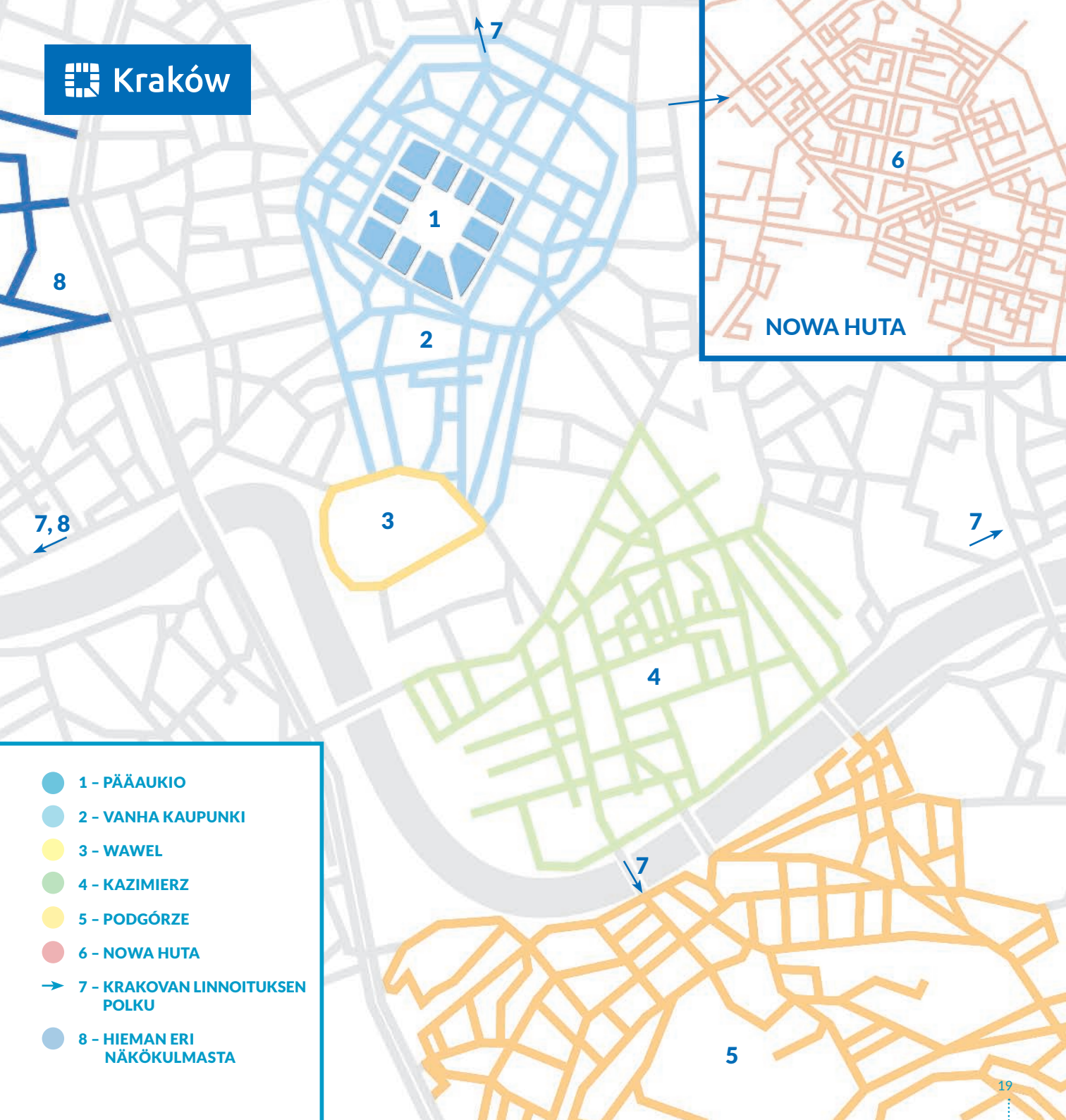
Kirkon vieressä on ainutlaatuinen itävaltalaisen linnakkeen
31 ”Pyhä Benedictus” rakennus tykistötornin muodossa. Sieltä
voi nähdä myös **Krakuksen kunnan**. Noin 600-luvulta jKr.
peräisin olevan kunnan uskottiin pitkään olevan Krakovan le-
gendaarisen perustajan hauta. Kunnan huipulta voit nauttia
panoraamanäkymistä kaupunkiin ja nähdä kirkkaana päivänä
jopa Tatra-vuoriston. Kunnan juurella on nykyään lakkautettu
Libanin louhos. Toisen maailmansodan aikana siellä sijaitsi
natsien pakkotyöleiri puolalaisille (Baudienst). Steven Spielbergin
elokuvan ”Schindlerin lista” leirikohtaukset kuvattiin täällä, ja
niistä on jäljellä jälkiä. Louhoksen pohjalla on yhä jäänteitä
elokuvan lavasteista, kuten leirintätie, jota reunustavat hau-
takivien jäljennökset.

Podgórzessa on muitakin sen traagisen historian muis-
tomerkkejä. **Geton sankariaukiolla nähtiin Saksan natsien
perustaman geton (1941–1943) alkuvaiheet ja myöhempi
lakkauttaminen**. ”Apteka pod Orlem” -nimisessä liikkeessä, joka
on nykyään museo, työskenteli aikoinaan Tadeusz Pankiewicz.
Tämä puolalainen mies, jolle myönnettiin mitali ”vanhurskaudesta
kansakuntien joukossa”, asui ja työskenteli vapaaehtoisesti getossa
ja tuki vainottua juutalaisväestöä. Kirjailija kuvasi muistojaan
noista synkistä päivistä kirjassaan ”Apteekki Krakovan getossa”.
Geton historian jatkumona oli natsien perustama Płaszówin
keskitysleiri (KL Płaszów), joka toimi vuosina 1942–1945.
Kamieński-kadun varrella on koskettava ”Revittyjen sydänten”
muistomerkki leirin uhreille. Sen sijaan **Oskar Schindlerin tehtaan
entisessä hallintorakennuksessa**, osoitteessa ul. Lipowa 4,
sijaitsee Krakovan kaupunginmuseon haaraosasto, joka esittelee
kaupungin elämää natsimiehityksen aikana. Vuorovaikutteinen
näyttely ”Krakova – vuosien 1939–1945 miehityksen aika” hou-
kuttelee vuosittain runsaasti kävijöitä.

www.podgorze.pl
www.muzeumkrakowa.pl/oddzialy/muzeum-podgorza

Tadeusz Kantor Taiteen dokumentaatiokeskus CRICOTEKA





- 1 - PÄÄAUKIO
- 2 - VANHA KAUPUNKI
- 3 - WAWEL
- 4 - KAZIMIERZ
- 5 - PODGÓRZE
- 6 - NOWA HUTA
- 7 - KRAKOVAN LINNOITUKSEN POLKU
- 8 - HIEMAN ERI NÄKÖKULMASTA

NOWA HUTA

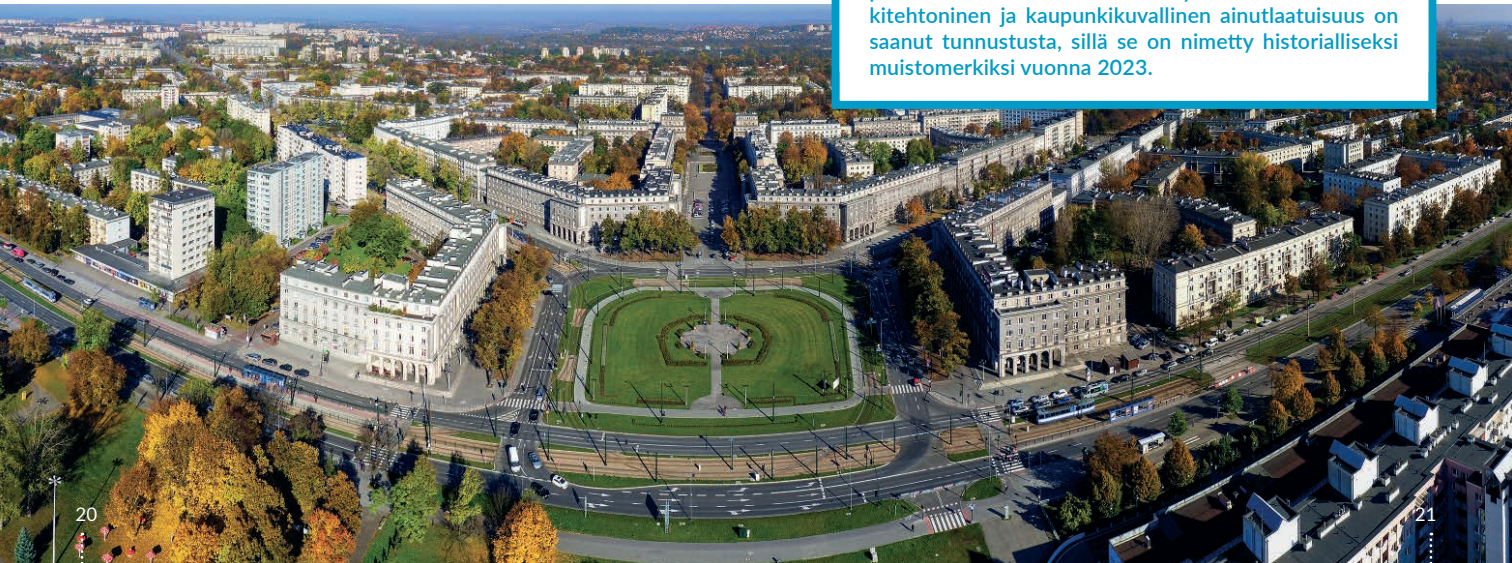
Nowa Huta

Vuonna 1949 Puolan kansantasavallan sodanjälkeiset viranomaiset päättivät rakentaa metallurgisen tehtaan ja uuden kaupungin hedelmälliselle maalle Krakovan lähellä sijaitseviin kyliin: Pleszówiin ja Mogiłaan. Nowa Hutana oli määrä olla Puolan näyteikkuna maailmalle. Sen selkeä kaupunkisuunnitelma ja sosialistisen realismin mukainen arkkitehtuuri perustuivat kotimaiseen renessanssi- ja barokkiarkkitehtuuriin, mutta myös amerikkalaiseen naapurustoyksikön käsitteeseen. Nowa Hutana polut ulottuvat muinaisen ja modernin historian, suojellun luonnon (keskusaution varrella olevat Nowa Hutana niityt) ja aikoinaan voimakkaan teollisuuden muistojen väliin.

Nowa Huta perustettiin yli 30 aiemmin olemassa olleen kylän paikalle. Niiden kulttuuriperintö on suurelta osin säilynyt: kartanoina, maalaistaloina, uskonnollisina rakennuksina ja hautausmaina. Näihin kuuluvat Łuczanowicen 1600-luvun kalvinistinen seurakunta sekä Branickin kartano (1600-luvulta), jossa on renessanssiaikainen lamus (suunnittelut S. Gucci) ja Badenichin 1800-luvun kartano Branicessa, nykyään Krakovan arkeologisen museon haaraosasto, joka dokumentoi paikallisten kaivausten valtavaa rikkautta. Palatessa Branicesta Nowa Hutana keskustaan päin **kannattaa käydä katsomassa esihistoriallista, salaperäistä Wanda-kukkulaa (600- tai 700-luvulta)**, jolta avautuu upea panoraamanäkymä. Lähettyvillä on myös **Nowa Hutana arvokkain muistomerkki. Se on 1200-luvulla rakennettu susteriläisluostari**. Kun etsit rentoutumispaikkaa, harkitse vierailua Nowa Hutana tekojärvellä tai Rusiecki-metsikössä.

Mielenkiintoisin ja täydellisin **sosialistisen realistisen arkkitehtuurin toteutus Nowa Hutassa on konglomeraatin hallintokeskus**, joka tunnetaan myös nimellä "Dogen palatsi". Keskusaukio taas on eräänlainen viimeisten 70 vuoden arkkitehtuurihistoria. Aukiolla ja sen välittömässä ympäristössä on klassisia esimerkkejä sosialistisen realismin rakennustyylistä. Niihin kuuluu myös entisen Światowid-elokuvateatterin rakennus, joka on nykyään Nowa Huta -museon päärakennus. Edustavalle Aleja Róż -kadulle pystytettiin vuonna 1973 suuri Leninin patsas, joka purettiin vuonna 1989. Sillä välin asukkaat yrittivät monta kertaa räjäyttää muistomerkkin. Nowa Huta ei kuitenkaan ole vain sosialistista realismia. Jeesuksen pyhän sydämen kirkko muistuttaa huhtikuun 1960 dramaattisista tapahtumista - Nowa Hutana asukkaiden ja miliisin välisestä yhteenotoista ristin puolustamiseksi. Nowa Hutana kirkot ovat osa Karol Wojtyła elämää, ja vuodesta 1958 lähtien (jolloin hänestä tuli piispa) hän osoitti erityistä huolenpitoa paikallisia asukkaita kohtaan. Kaksi vuosikymmentä myöhemmin paikallisilla kirkkoilla oli tärkeä rooli Solidaarisuus-ammattiliiton perustamisessa ja toiminnassa sekä hallinnon vastaisissa mielenosoituksissa 1980-luvulla. Täällä Nowa Hutassa annettiin apua niille, joita viranomaiset tukahduttivat. Itävaltalaisien linnoitusten jäännösten lisäksi, joista kirjoitamme toisaalla, kannattaa matkalla takaisin Krakovan keskustaan pysähtyä katsomaan ainutlaatuisia kokoelmia, jotka sijaitsevat **Puolan ilmailumuseossa**. Museo sijaitsee entisen Rakowice-Czyżynyn lentokentän paikalla, ja se herättää huomiota alkuperäisellä rakennuksellaan. Täältä löydät **yli 250 historiallista lentokonetta ja moottoria, ja alue, jolla museo sijaitsee, on merkitty historiallisten rakennusten rekisteriin**.

Nowa Hutana asukkaat ovat nykyään ylpeitä omasta paikallisesta identiteetistään. Myös Nowa Hutana arkkitehtoninen ja kaupunkikuvallinen ainutlaatuisuus on saanut tunnustusta, sillä se on nimetty historialliseksi muistomerkiksi vuonna 2023.



Krakovan linnoituksen jäljellä

Seikkailijoita kutsutaan tutkimaan lukuisia linnoituksia, jotka aikoinaan puolustivat Krakovaa. 1800-luvun puolivälistä lähtien Krakova oli vain 7 kilometrin päässä Venäjän rajalta. Itävaltalaiset päättivät turvata kaupungin linnoitusjärjestelmällä, jota he jatkoivat lähes 70 vuotta, vuodesta 1850 vuoteen 1916. Puolustuslinja kulki aluksi nykyisen Aleje Trzech Wieszców -kadun varrella. Linnoituksen entisen ytimen jäänteitä ovat nykyään Kleparzin linnake ja Lubiczin linnakkeen rauniot. Teknologian kehittyminen oli tehnyt linnoitukset käyttökelvottomiksi jo ennen 1900-lukua. Kaupungin ympärille alettiin rakentaa nykyaikaisempaa linnoituskehää, ja kaupunkiin rakennettiin tukirakennuksia.

Ensimmäisen maailmansodan sytyttyä kaupunkia ympäröivään suojakehään kuului 32 erityyppistä ja ero tarkoituksiin suunniteltua linnaketta, jotka oli suojattu betoniseinillä ja -katoilla

Krakovan ylle avautuvaa Kościuszko-kumpua ympäröivät rakennukset ovat entinen "Kościuszko"-linnoitus 2. Siellä sijaitsee Kosciuszko-museo ja radioasema.



sekä panssaritorneilla. Tukirakennukset mukaan lukien Krakovan linnoitus käsitti noin 180 rakennusta. Vuonna 1918 Puolan armeija otti linnoituksen haltuunsa. Toisen maailmansodan jälkeen sen rakennukset vähitellen demilitarisoitiin tai hävitettiin.

Entisestä Krakovan linnoituksesta on nykyään jäljellä noin sata rakennusta, jotka rakennettiin lähes 70 vuoden aikana. Yhdessä Wawelin linnan, Florianin portin ja Barbakaanin muurien kanssa ne muodostavat modernin Krakovan linnoituksen, uuden matkailureitin, joka tuo kaupungin muinaisen puolustusarkkitehtuurin ainutlaatuisen perinnön lähemmäksi.



TWIERDZA KRAKÓW

Linnoituksia on säilynyt myös nykyisen Nowa Huta alueella. Niihin kuuluvat Batowicen linnoitukset Złoty Wiek -asuinalueella, "Mistrzejowice" Piastówin asuinalueen lähetyvillä sekä Krzesławicen linnoitus (toisen maailmansodan aikainen marttyyrikuoleman paikka) ja edellä mainittu Grębałów.

Harva on tietoinen siitä, että **Kościuszkon kumpua** ympäröivät rakennukset ovat myös entinen linnoitus numero II, jossa sijaitsee Kościuszko-museo. Huomion arvoinen on varmasti myös jo mainittu **tykistölinnake "Pyhä Benedictus"** Lasotakukkulalla (Krzemionkissa). Se on **ainutlaatuinen esimerkki 1800-luvun puolivälin linnoituksesta**.

Elvytetyt linnoitukset saavat uusia tehtäviä. Borekin linnakkeessa sijaitsee Podgórze kulttuurikeskuksen haaraosasto, läheisessä Jugowicessa Krakovan museo ja partioliikkeen keskus. Krzesławicen ja Olszanican linnoituksissa on nuorisokulttuurikeskuksia. Entisissä asevarasto- ja kivääritalorakennuksissa on valokuvataiteen museo, ja huoltokompleksissa kotiarmeijan museo.

Krakovan linnoitus sai vuonna 2023 vuoden matkailutuotteen tittelin yhtenä Puolan mielenkiintoisimmista ja käymisen arvoisimmista kohteista.



Erilaisesta näkökulmasta katsottuna...

Krakovan keskustassa on monia näköalapaikkoja, joista voi ihailla kaupungin panoraamaa. Tärkein ja tunnetuin on jo pitkään ollut Kosciuszkon kumpu. Se on monien retkien kohde. Täältä näet koko historiallisen ja modernin Krakovan. Kummun huipulta kannattaa yrittää löytää aiemmin näkemäsi Krakovan tärkeimmät nähtävyydet. **Kummut ovat itsessään yksi Krakovan suurimmista nähtävyyksistä.** Kaksi niistä – Krakuksen kumpu Podgórzessa ja Wandan kumpu Nowa Hutassa – ovat **salaperäisiä kumpuja esikristilliseltä ajalta**, jotka paikalliset heimot ovat pystyttäneet. Mikä on saanut näiden alueiden entiset asukkaat ponnistelemaan näin paljon? Ehkä ne ovat yksinkertaisesti hallitsijoiden hautoja. Niitä käytettiin epäilemättä strategisesti tarkkailupaikkoina.



Veikselin toisella puolella kulkeva tie vie sinut Tynieciin, jossa on mahtava benediktiiniläisluostari ja jossa järjestetään monia kulttuuritapahtumia, kuten kuuluisat kesäiset urkukonsertit. Konsertit houkuttelevat joka vuosi suuria joukkoja musiikin ystäviä.

Nykyaikana tämäntyyppisiä rakennelmia on pystytetty lisää kansallisten sankareiden kunniaksi. Kyseiset rakennelmat ovat edellä mainittu Kosciuszkon kumpu ja Jozef Pilsudskin kumpu Sowiniecissa. Ensin mainittu rakennettiin aikana, jolloin Puolan alue oli jaettu kolmen valloittajan kesken, ja se oli puolalaisille itsenäisyyspyrkimysten symboli. Jos lähdemme kaupungin keskustasta ja kävelemme Piłsudskiego-katua pitkin kohti kansallismuseon päärakennusta ja läheistä Jagiellonian kirjastoa, pääsemme **Łńonia-niitylle, joka sekń kuuluu Krakovan nähtävyyksiin.** Kun vaellat edelleen Dębnikiń pitkin, saavut Zakrzńwekiin. Se on nykyään Krakovan muodikkain uima- ja hiekkaranta, vaikka sillä on arvoisensa kilpailija Bagryn "Pikku-Kroatian" muodossa.

Łńonia, laaja niitty, joka sijaitsee yli kilometrin päässä pääaukiolta, toimii virkistysalueena ja kokoontumispaikkana. Yli miljoona rukoilijaa kokoontui jokaiseen paavin messuun, jotka järjestettiin täällä Johannes Paavali II:n vierailujen yhteydessä. Tällä järjestetään kaikenlaisia festivaaleja. Łńoniaa ympäröivät H. Jordanin mukaan nimetty puisto sekä Włńan ja Cracovian urheiluseurojen kompleksit. KS Cracovian 1906 vammaisurheilukeskuksen 100-vuotisjuhlasali on syytń mainita tńssń vaiheessa. Łńonialta voi nńhdń Końciuszkon kummun, josta taas ei ole pitķń matka Wolskin metsńń. Se on virkistysalue, jolla on suuri maisemallinen arvo. Siellń on myńs elńntarha, Piłsudskin kumpu ja sen lńhistollń on **renessanssiaikainen Villa Decius, jossa on kaunis ja viihtyisń puisto.** Kun jatkat tietń Veiksel-joen toiselle puolelle, pńaset Tynieciń, asutuskeskukseen, **jossa on mahtava benediktiinilńisluostari**, monien kulttuuritapahtumien, kuten vuosittaisten urkukonserttien, nńyttńmńń toimiva tila. Lńhińiden kńvely- ja patikointireitit sopivat lńmpimńmpiń pńiviin. Toukokuusta syyskuuhun kaikki tńmń on nńhtńvissń myńs Veikselillń risteilevien turistilńaivojen kannelta.



Kulttuurinen Krakova

Krakova on kulttuuripääkaupunki, Puolan historiallisen perinnön näyteikkuna. Se on tullut myös tunnetuksi esimerkkinä erinomaisista investoinneista. Näitä ovat esimerkiksi uudet museot, stadionit ja kongressikeskus. Nämä edistysaskeleet limittyvät kulttuurielämän kehitykseen. **Krakovan festivaalit ovat luoneet itselleen maailmanlaajuisen brändin.** Misteria Paschalia, Opera Rara, Puolan musiikkifestivaali, Sacrum Profanum, Summer Jazz Festival ja Unsound tarjoavat kaikki musiikillisen matkan barokista nykymusiikkiin ja houkuttelevat tuhansia kuulijoita.

Sacrum Profanum -festivaali. Kuva Wojciech Wandzel Krakovan festivaalitoimiston puolesta



www.karnet.krakow.pl

Krakovan festivaalit ovat rakentaneet itselleen maailmanlaajuisen brändin 2000-luvulla.

Krakova on Unescon kirjallisuuden kaupunki. Krakovassa järjestetään yksi maan suurimmista kirjamessuista sekä kirjallisuusfestivaaleja, joiden suojelijoina ovat tunnetut puolalaiset kirjailijat Czesław Miłosz ja Joseph Conrad. Malopolskan pääkaupungissa Puolan parhaat teatterit kilpailevat Jumalainen näytelmä -festivaalilla. Kaupungissa järjestetään myös Off Camera -elokuvasfestivaali, Krakovan elokuvasfestivaali ja elokuvamusiikkifestivaali. Kaupunki houkuttelee elokuvaajia, jotka palaavat Krakovaan tekemään lisää elokuvia.



ICE Krakovan sisätilat

Juutalaisen kulttuurin festivaali, joka on osa Kazimierzin ja monikulttuurisen Galitsian perinnettä (näin kutsuttiin aluetta, jolla Krakova sijaitsi Itävalta-Unkarin monarkian aikana), tai iloinen Wianki-juhla Krakovassa todistavat siitä, että Malopolskan pääkaupunki tarjoaa ainutlaatuisia elämyksiä ympäri vuoden.

Näkymät Wawelin linnalle

Voit viettää Krakovassa kolme päivää ahkerasti luopumatta kaupungin tutkimisesta. Krakovan historialliset muistomerkit, viehättävä alue, joka on täynnä nähtävyyksiä, ravintola- ja hotellivalikoima sekä yliopiston ja älymystön läsnäolo ovat kaikki niitä vahvuuksia, jotka houkuttelevat yrity maailmaa. Krakova on näin ollen paikka lukuisille konferensseille ja kongresseille. Veiksel-joen **oikealla rannalla sijaitseva epätavallinen ICE-kongressikeskus**, jonka lasisesta aulasta avautuu unohtumaton näkymä Waweliin ja Kazimierziin, on tullut jälleen yksi symboli nykyaikaiselle Krakovalle ja sen avoimuudelle **vierailijoita kohtaan.** ICE Krakova voi järjestää suljetun tapahtuman jopa kolmelle tuhannelle vieraalle. **1 800-paikkainen auditorio**, joka on yksi Puolan parhaista, on myös arvostettujen konserttien pitopaikka. Teatterisalisissa ja muissa rakennuksen tiloissa järjestetään lukuisia esityksiä, näytöksiä, messuja ja festivaalitapahtumia. Kaikki tämä kaupungin sydämessä, josta pääsee kätevästi lentokentälle ja moottoritille. Tapahtumien ohjelma on saatavilla verkkosivustolla:

www.icekrakow.pl

Kulinaarinen matkailu ja klubimatkailu

Krakova on nykyään varmasti tärkein kulinaarisen matkailun keskus, minkä vahvistaa kahden Michelin-tähden myöntäminen yhdelle Krakovan ravintoloista vuonna 2023. Tämä on ensimmäinen tällainen palkinto Puolassa. Jopa 18 Krakovan ravintolaa on mainittu vuosittain julkaistavassa arvostetussa Red Guide 2023 -oppaassa. Kahdella puolalaisella kaupungilla, Krakovalla ja Varsovalla, on merkittävä rooli. Krakovaan tullaan kuitenkin nimenomaan vierailemaan ikonisessa tai upoudessa ravintolassa. Syyt ovat yksinkertaiset. Krakova tarjoaa **muihin Puolan turistikaupunkeihin verrattuna ennennäkemättömän paljon ravintoloita, ruokapaikkoja, kahviloita, pubeja ja klubeja houkuttelevilla turistialueilla. Se on magneetti kaupungin kulinaristisille jännityksen etsijöille.**

Tämä väliimerellinen ilmiö tarkoittaa sitä, että sosiaalinen ja kulttuurielämä vilkastuu koko viikon ajan Puolassa ainutlaatuisella rytmillä. Tasa-arvoisessa, monikielisessä porukassa opiskelijat, liikemiehet, paikalliset ja vierailijat pelaavat yhdessä. Krakovan mestarit valmistavat erinomaisesti ruokia monista eri kansoista ja kulttuureista ja yhdistävät ne usein taitavasti Puolan kulinaarisiin perinteisiin. Monet ravintolat, jotka kumoavat kansainvälisen

Marek Michalak konsertin aikana Piwnica pod Baranamisssa



Krakovan gastronomian symboli on edelleen Krakovan obwarzanek-rinkeli. Se on EU:n sertifioima perinteinen tuote. Rinkeleitä myyvät kojut on helppo havaita Krakovan keskustassa. Voit tutustua tämän leivonnaisen historiaan ja reseptin salaisuuksiin Obwarzanek-museossa.

www.muzeumobwarzanka.com

myytin pierogista Puolan suurimpana panoksena maailman ruokakulttuuriin, muistuttavat legendaarisista puolalaisista keitoista, kastikkeista tai hirvenlihasta.

Pierogeilla on taas suuri kesäfestivaali Krakovassa. Tämän tapahtuman aikana kokit esittelevät mielikuvitustaan tämän näennäisen yksinkertaisen ruokalajin uusien makujen luomisessa.

Näistä syistä Krakova on julistettu **Euroopan gastronomisen kulttuurin pääkaupungiksi 2019.** Vähä-Puolan pääkaupunki oli ensimmäinen kaupunki, joka sai tämän kunnian.



Europejska
Stolica Kultury
Gastronomicznej
Kraków 2019

Kulinaarista väriä etsivät vierailijat eivät lähde Krakovasta pettyneinä. Kaupungin ravintolat, pubit ja klubit ovat korkeatasoisia ja keräävät vakioasiakkaita. Niiden omistajat pyrkivät antamaan tiloilleen yksilöllisen, usein teemoitetun, yleensä epätavallisen ja yllättävän ilmeen. Lähes kaikkialla järjestetään konsertteja, näyttelyitä ja muita oheistapahtumia.

Urheilullisesti

Cracovia-maraton, Kolmen kummun juoksu, Tour de Pologne -kilpailun viimeiset kilpailut, **Puolassa ainutlaatuinen Kolnan melontareitti**, Wisła ja Cracovian jalkapalloseurojen hienot perinteet ja nykyaikaiset stadionit luovat kaupungin urheilulliset kasvot, jotka fanit ovat tunteneet jo vuosien ajan. Erityisen suosittu matkailumuoto on tulla Waweliin yhdistämään kulttuuriset ja kulinaariset kohteet urheilun kanssa. Tämä on mahdollistanut Puolan suurin urheilu- ja viihdehalli. TAURON Arena Krakova on **yksi Euroopan nykyaikaisimmista tiloista**.

Areena sijaitsee kaupungin keskustan ja Nowa Huta puolivälissä. Pääseminen sinne raitiovaunulla pääaukion läheisyydestä kestää vain muutaman minuutin. Katsomoihin mahtuu **yli kaksikymmentätuhatta ihmistä**. Urheilijat ylistävät intohimoista kannustusta ja poikkeuksellista ilmapiiriä värikkään kannattajajoukon täyttämällä areenalla. Hallissa on järjestetty huipputason tapahtumia, kuten 3. Euroopan kisat ja vuoden 2023 miesten käsipallon maailmanmestaruuskilpailut tai vuosittainen ratsastusfestivaali Cavaliada. Alusta lähtien **areenalla on vierailut myös maailmanlaajuisia suosiota nauttavia rock- ja poptähtiä, jotka ovat ilmaisseet ihastuksensa Krakovaan sosiaalisessa mediassa**. Pelkästään vuonna 2023 areenalla ovat esiintyneet Peter Gabriel, Def Leppard, Iron Maiden, Sting tai Depeche Mode. Areenalla järjestetään myös monia kokouksia ja kongresseja. Tapahtumien ohjelma on nähtävissä verkkosivustolla:

www.tauronarenakrakow.pl



Uskonnollinen matkailu

Krakovaan vuosisatojen ajan toiminut Puolan valtiollisen aseman keskuksena ja **Puolan kristinuskon sydämenä**. Krakovan historiallisissa kirkkoissa on maalauksia ja pyhänjäännöksiä, jotka ovat kuuluisia armoistaan. Uskonnollisten seurakuntien ja luostareiden vanhoja perinteitä vaalitaan, ja kulkueet ja ulkoilmamessut keräävät väkijoukkoja uskovia. Kaupunkiin liitettiin lukuisten pyhimysten ja siunattujen, kuten Szczepanówin pyhimysten Stanislauksen ja kuningatar Jadwigan elämä, joka on ikuistettu maailmanhistoriaan. Monet ovat löytäneet viimeisen leposijansa Krakovan kirkkoista ja hautausmaista. Tämän kaupungin ilmapiirissä muotoutui 27. huhtikuuta 2014 pyhimyksi julistetun Karol Wojtylan, myöhemmän paavi Johannes Paavali II:n, persoonallisuus. Paavi palasi kaupunkiin usein, ja miljoonat puolalaiset toivottivat hänet tervetulleeksi. Krakovassa, vain 15 minuutin raitiovaunumatkan päässä keskustasta, on **Łagiewnikin pyhäkkö**. Se on **yksi suurimmista pyhiinvaelluskeskuksista tässä osassa Eurooppaa**. Se on tärkeä jumalallisen laupeuden hartauten keskus ja pyhän sisar Faustinan muistopaikka, joka oli tämän kultin elvyttämisen edelläkävijä 1900-luvulla. Täällä sijaitsee myös Johannes Paavali II -keskus – ”Älkää pelätkö!”.

Siksi ei ole yllättävää, että juuri Krakovaan kutsuttiin virallisesti julistettuna Jumalallisen laupeuden vuonna 2016 lukematomia pyhiinvaeltajia viettämään täällä maailman nuorisopäivän yhteisten rukousten ja ilonpidon merkeissä. Vuonna 2016 nuoret lähes 200 maasta eri puolilta maailmaa saapuivat Puolaan tähän ainutlaatuiseen juhlaan. Krakovassa ja Malopolskassa vieraili noina päivinä yhteensä useita miljoonia uskovia.

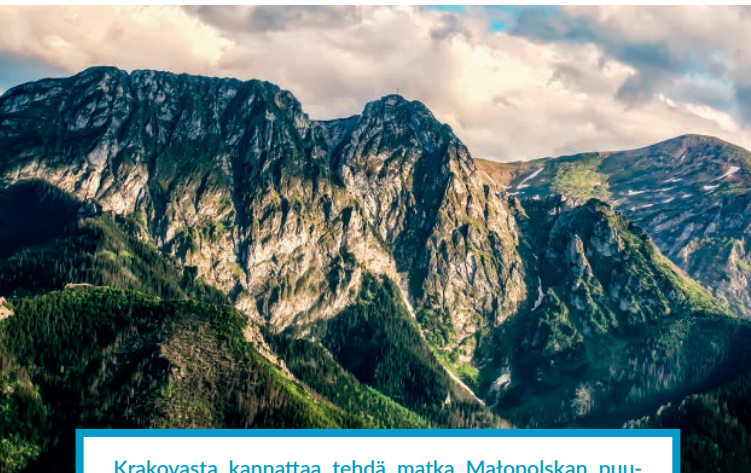
Krakova ei totalitaarisen hallinnon aikana unohtanut hengellisiä juuriaan. Nowa Huta "ihannekaupungin" perustamisen taustalla ollut ateismin käsite raunioitui, kun hallinto uskalsi nostaa käteensä asukkaiden pysyttämää vaatimatonta ristiä vastaan.



Kaupungin ulkopuolella

Myöskään Krakovan ulkopuolisia suosittuja kohteita ei pidä unohtaa. Usein vierailukohteisiin kuuluvat viehättävät jurakauden laaksot sekä Ojców ja Pleskowa Skala, jossa restauroidussa linnassa sijaitsee Wawelin kuninkaallisen linnamuseon sivuliike. Erittäin suosittuja ovat seuraavat **Unescon maailmanperintöluetteloon kuuluvat paikat: Auschwitz-Birkenaun museo sekä Wieliczkan ja Bochnian suolakaivokset**. Huolimatta siitä, että niihin tutustumiseen on käytettävä koko päivä, niitä pidetään usein välttämättöminä kohteina. Samaan luetteloon kuuluvat myös alueen puurakennukset ja **Kalwaria Zebrzydowskan kuuluisa maisema-alue** ja sen merkittävät ristiaseamat. Pyhiinvaeltajat löytävät varmasti myös tiensä Wadowiceen, Johannes Paavali II:n kotikaupunkiin.

Näkymä Tatra-vuorille



Krakovasta kannattaa tehdä matka Małopolskan puu-arkkitehtuurin reittiä pitkin. Epätavallinen matkailureitti koostuu 255 arvokkaimmasta ja mielenkiintoisimmasta historiallisesta puurakennuksesta: kirkkoista, ortodoksikirkkoista, kellotorneista, huviloista tai ulkoilmamuseoista.

Vain 100 kilometriä erottaa kaupungin Tatra-vuoristosta ja Zakopanesta, joka tunnetaan Puolan talvipääkaupunkina. Krakovaa erottaa samankaltainen etäisyys läheisemmästä ja viehättävästä Pieniny-vuoristosta, **tunnetuista lomakohteista – Szczawnicasta ja Kryniciastä** sekä Beskidien ruuhkattomista vuoristopoluista. Matkailijoilla on valittavana jopa neljä kansallispuistoa: Tatrzański, Pieniński, Gorczański ja Babiogórski. Ne ovat Małopolskan arvokkaimmat luonto- ja maisema-alueet.

Paikalliset perinteet, joita vaalitaan kaikkialla, ja laaja matkailukanta tekevät koko alueesta otollisen kulttuuriperinnön kohtaamiseen ja rentoutumiseen luonnon parissa. Vähä-Puola tarjoaa monipuolisuutta, joka nostaa sen Euroopan mielenkiintoisimpien alueiden joukkoon.

Kaupungin tiedotuspisteet

Kaupungin matkailuneuvontapisteistä on saatavana lyhennettyjä versioita kaupunginoppaista, joissa on käytännön vinkkejä ja yhteystietoja, sekä keskustan karttoja, joissa on merkittyjä matkailureittejä.

Viime aikoina perinteisiin, joita pitkään käytössä olleisiin reitteihin on lisätty uusia ehdotuksia kaupunkia kiertäviksi kävelyretkiksi, jotka ovat kiinnostavia maisemallisten tai historiallisten näkökohtiensa vuoksi ja liittyvät viime vuosikymmenten tapahtumiin.

www.infokrakow.pl

ul. św. Jana 2

puh. +48533826409
jana@infokrakow.pl

ul. Szpitalna 25

puh. +48533818291
szpitalna@infokrakow.pl

Krakovan tarina

Wypianskin paviljonki
pl. Wszystkich Świętych 2
puh. +48501238632
kontakt@krakowstory.pl

Zgody 7

Osiedle Zgody 7
puh. +48531942297
zgody7@infokrakow.pl



Tärkeitä puhelinnumeroja

Hätänumerot

häätänumero (yleinen): 112

Kunnallispoliisi: 986

Hätäpalvelut: 999

Palokunta: 998

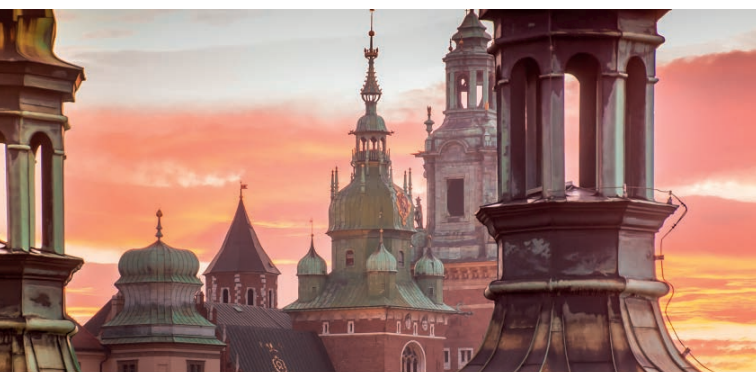
Poliisi: 997

Lääkintätiedotus:

puh.: +48 12 661 22 40 (24 h)

Kaikki matkailureittien kuvaukset löytyvät verkkosivuilta:

www.krakow.pl



Kraków
UNESCO World
Heritage City



Since 1978 on the UNESCO
World Heritage List

www.krakowculture.pl

Teksti

Grzegorz Ślacz, Melania Tutak - PODGORZE.PL
Association, Leszek J. Sibila – Krakovan kaupungin
historiallinen museo, Jerzy W. Gajewski

Valokuvat

UMK:n arkisto, Przemysław Czaja, Radosław
Kowal, Paweł Krawczyk, Ela Marchewka, Barbara
Radziszewska, Mateusz Torbus, F. Chopinin
kansainvälinen lentoasema. JP II Krakova-Balice
(s. 4), Krakovan kaupungin historiallinen
museo (s. 7), Wojciech Wandzel Krakovan
festivaalitoimiston puolesta (s. 24)

Hanke

Artur Brożonowicz (UMK)

Krakova 2024, 6. painos

ISBN: 978-83-67818-21-6

© Krakovan kaupungintalo
Matkailuosasto

ilmainen kopio

Krakovan kaupungin virasto MATKAILUOSASTO

31-005 Krakova
ul. Bracka 10
puh. +48 12 616 60 52
wt.umk@um.krakow.pl
www.krakow.pl

Postiosoite:
31-004 Kraków
pl. Wszystkich Świętych 3-4

ISBN: 978-83-67818-21-6



United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Organizacja Narodów
Zjednoczonych
dla Wychowania,
Nauki i Kultury



Historic Centre of Kraków
• inscribed on the World
• Heritage List in 1978

Historyczne Centrum Krakowa
• wpisane na Listę Światowego
• Dziedzictwa w roku 1978

Krakovan majoitustilat sovelluksessa
ekon.um.krakow.pl



löydät
meidät:



//KrakowExperience



@krakowexperience

